

Załącznik do uchwały Nr **VI/50/2015**
Rady Gminy Ustrzyki Dolne
z dnia **26 marca 2015 r.**

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE USTRZYKI DOLNE NA LATA 2015 – 2017



Ustrzyki Dolne, 2015 r.

SPIS TREŚCI

I Wstęp	s. 2
1. Wprowadzenie	s. 3
2. Założenia Programu	s. 4
3. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej w Gminie Ustrzyki Dolne	s. 5
4. Analiz SWOT	s. 7
 II. Postanowienia ogólne	 s. 10
1. Koordynator Programu	s. 10
2. Czas realizacji	s. 10
3. Adresaci Programu	s. 10
4. Cele, działania	s. 10
4.1 Cele główne	s. 10
4.2 Cele szczegółowe	s. 10
4.3 Działania	s. 11
4.3.1 Działania dotyczące celu 1	s. 11
4.3.2 Działania dotyczące celu 2	s. 12
4.3.3 Działania dotyczące celu 3	s. 12
4.3.4 Działania dotyczące celu 4	s. 12
4.3.5 Działania dotyczące celu 5	s. 12
4.3.6 Działania dotyczące celu 6	s. 13
4.3.7 Działania dotyczące celu 7	s. 14
4.3.8 Działania dotyczące celu 8	s. 14
4.3.9 Działania dotyczące celu 9	s. 15
4.3.10 Działania dotyczące celu 10	s. 15
4.3.11 Działania dotyczące celu 11	s. 15
5. Wskaźniki realizacji Programu	s. 16
6. Zakładane rezultaty realizacji Programu	s. 17
7. Instytucje zaangażowane w realizacji Programu	s. 17
III. Postanowienia końcowe	s. 17
1. Źródła finansowania Programu.	s. 17
2. Monitoring i ewaluacja	s. 18
IV. Podsumowanie	s. 18

I. Wstęp

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa jest jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórką. Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. Rozpad rodziny, niewydolności wychowawcze, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Tylko „zdrowa” rodzina jest gwarantem wykreowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających za zadanie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrują się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej. Celem nadrzędnym Programu jest dobro dzieci oraz ich bezpieczny i harmonijny rozwój w rodzinie naturalnej, a w przypadkach, gdy dobro to wymaga pobytu poza rodziną naturalną – skrócenie tego czasu do niezbędnego minimum. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje.

Jednym z rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Rola asystenta polega na wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składających się na prowadzenie gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój wszystkich członków rodziny. Trzeba jednak zaznaczyć, że asystent rodziny nie podejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty.

1. Wprowadzenie

Dla całokształtu wychowania dzieci ważne jest, aby rodzina pełniła szereg ważnych funkcji:

1. zaspokajała podstawowe, zarówno biologiczne, jak i psychologiczne ich potrzeby, m.in. poczucie bezpieczeństwa, przynależności, miłości i uznania,
2. kultywowała i przekazywała im system wartości, normy postępowania i wzorce zachowania w życiu codziennym,
3. pełniła funkcje socjalizacyjne, poprzez uczenie współdziałania i współpracy w grupie oraz pełnienie ról społecznych,
4. przygotowywała do odpowiedzialnego, dorosłego życia.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się w szczególności: alkoholizm, narkomanię, przestępczość, niewydolność opiekuńczo-wychowawczą oraz przemoc w rodzinie. Problemy te są najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci. Występowanie ich często jest powiązane z problemem ubóstwa i długotrwałego bezrobocia, które to stanowią podstawowe podłoże braku równowagi i bezpieczeństwa w rodzinie. Występujące w rodzinie problemy są często złożone i do rozwiązania wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji działających na rzecz rodzin. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego ich monitorowania i wsparcia. Praca z rodziną powinna być prowadzona we wczesnym okresie jej zagrożenia przez wykwalifikowaną w tym zakresie kadrę. Pomoc rodzinie ma na celu w konsekwencji przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania poprzez umożliwienie jej odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych, aby dziecko pozostało w naturalnej rodzinie i tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu i społeczeństwie.

2. Założenia Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ustrzyki Dolne na lata 2015-2017, został opracowany z myślą o rodzinie jako podstawowym środowisku, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecka.

Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działania mające służyć:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny, biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania,
- wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
- poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy,
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-edukacyjno-wychowawczych w środowisku,
- zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek, o którym mowa, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Dokonuje się również podziału kompetencji, w tym działań i zadań pomiędzy samorządami, które przedstawia poniższa tabela:

Gmina	Powiat	Samorząd województwa
Profilaktyka– wspieranie rodzin	➤ Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna ➤ Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków ➤ Adopcja	
➤ Asystent rodziny, ➤ Rodziny wspierające, ➤ Inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny	➤ Rodziny zastępcze, ➤ Placówki opiekuńczo- – wychowawcze, ➤ Usamodzielnienie,	➤ Ośrodek adopcyjny, ➤ Regionalna placówka opiekuńczo- - wychowawcza

3. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej w gminie Ustrzyki Dolne

W skład miejsko – wiejskiej gminy Ustrzyki Dolne wchodzi **40 miejscowości** oraz **27 sołectw**. Gmina zajmuje obszar 478 km² zamieszkiwany przez ogółem **17 862 mieszkańców**.¹

Jak wynika z danych oświatowych na terenie gminy funkcjonują:

- 8 publicznych szkół podstawowych,
- 2 publiczne przedszkola,
- 4 publiczne gimnazja,
- 2 szkoły ponadgimnazjalne.²

Osiem szkół prowadzi stołówki szkolne, w których dożywianych jest w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” 315 uczniów, a 28 uczniów dożywianych jest w ramach wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”. W dwóch przedszkolach również funkcjonują stołówki, tu także dożywiane są dzieci w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa....” jest ich 20, a z programu osłonowego „Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020” korzysta 9 przedszkolaków.³

¹ Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014 / Urząd Statystyczny w Rzeszowie.

² Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014 / Urząd Statystyczny w Rzeszowie.

³ Własne dane MGOPS w Ustrzykach Dolnych.

Na terenie gminy funkcjonują:

- Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna,
- Hala Sportowa,
- Zespół Basenów „Delfin”,
- Ustrzycki Dom Kultury,
- Świetlica Opiekuńczo – Wychowawcza wsparcia dziennego „Radość.”

Wyżej wymienione podmioty umożliwiają dzieciom i młodzieży realizować swoje zainteresowania, a także organizują im czas wolny.

Od kilku lat coraz wyraźniej dostrzec można kryzys w rozwoju moralnym i kulturowym nie tylko dzieci i młodzieży, ale również rodziców. Często wiąże się to z innymi problemami, z którymi borykają się rodziny np. bezrobocie, które jest głównym czynnikiem sprawczym ubóstwa. Niesie za sobą nie tylko niedostatek ale też i negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny. Prowadzi często do zachowań dewiacyjnych w rodzinie, utrzymania nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu potrzeb bytowych i całokształtu bytowania. W konsekwencji generuje występowanie patologii społecznej.

Pracownicy socjalni jak i asystent rodziny Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz bezrobocia czy ubóstwa dotknięte są problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Bezradność oznacza brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, brak kompetencji wychowawczych oraz nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego. Podejmowane działania na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi są traktowane priorytetowo, gdyż w dużej mierze dotyczą najmłodszych mieszkańców gminy tj. dzieci.

Asystent rodziny podejmuje działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu roli opiekuńczo – wychowawczej. Tut. Ośrodek zatrudnia asystenta rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

W Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych działa Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Głównym celem pracy Zespołu jest ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie na terenie naszej gminy. Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w roku 2014 sporządzono ogółem 26 „Niebieskich Kart.”

Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach ustawy o pomocy społecznej głównymi przyczynami pomocy były:

Tabela Przyczyn ubiegania się o pomoc w roku 2014

<u>Powód trudnej sytuacji życiowej</u>	<u>Gmina Ustrzyki Dolne</u>	
	<u>Liczba rodzin</u>	<u>Liczba osób w rodzinach</u>
Ubóstwo	490	1 455
Bezrobocie	431	1 415
Niepełnosprawność	192	489
Długotrwała choroba	275	729
Potrzeba ochrony macierzyństwa	110	598
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	93	304
Rodziny niepełne	66	215
Rodziny wielodzietne	9	46

Źródło: Opracowanie własne MGOPS w Ustrzykach Dolnych

4. Analiza SWOT

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów:

- S (Strengths) - mocne strony,
- W (Weaknesses) - słabe strony,
- O (Opportunities) – szanse potencjalne lub zaistniałe,
- T (Threats) - zagrożenia prawdopodobne lub istniejące.

Aby zaprojektować skuteczne cele i działania na rzecz dziecka, rodziny oraz przeciwdziałać przemocy w rodzinie należy posłużyć się analizą SWOT. Przeanalizować trzeba obecny potencjał gminy (mocne i słabe strony) oraz wskazać warunki i procesy zewnętrzne, które wpływać będą lub wpływają na funkcjonowanie gminy w analizowanym obszarze (szanse i zagrożenia).

Mocne strony	Słabe strony
➤ Instytucje wspierające rodzinę (policja, sąd, PCPR, MGOPS, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, oświata, kościół katolicki, ➤ Aktywna działalność Gminnej komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ➤ Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, ➤ Rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty i ich profesjonalna praca, ➤ Współpraca między instytucjami, ➤ Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz dzieci, ➤ Zatrudniony asystent rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ➤ Podejmowanie działań zapobiegających umieszczeniu dzieci poza ich rodziną naturalną, ➤ Dostęp do specjalistów w szkołach, ➤ Niska przestępczość,	➤ Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie, ➤ Brak zaangażowania i chęci pomocy ze strony społeczeństwa, ➤ Bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, ➤ Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, psychiatra, mediator rodzinny), ➤ Brak dostatecznej infrastruktury społecznej: mieszkań chronionych, socjalnych i żłobków, ➤ Rozpad związków (rozwody, separacje, wyjazdy za granicę kraju) ➤ Mała ilość środków finansowych na działanie, ➤ Brak pozytywnych wzorców w rodzinach dysfunkcyjnych, ➤ Bezrobocie, ubóstwo, ➤ Bezradność oraz roszczeniowość, ➤ Uzależnienie od pomocy instytucjonalnej i brak chęci do współpracy ze strony rodziny w zakresie rozwiązywania problemów, ➤ Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, ➤ Narastająca przemoc w rodzinach, ➤ Stereotypy blokujące korzystanie z usług specjalistów, ➤ Trudności w zatrudnieniu zgodnym z uzyskanymi kwalifikacjami, ubogi rynek pracy

Szanse	Zagrożenia
➤ Środki z Unii Europejskiej oraz z programów rządowych, ➤ Powołanie asystenta rodziny do wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, ➤ Właściwe ustawy i przepisy, ➤ Zaangażowanie mediów do walki z problemami społecznymi, ➤ Wychowawcza rola mediów, ➤ Pozytywne wzorce jako przykład do naśladowania, ➤ Edukacja rodziców, ➤ Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, ➤ Podnoszenie kwalifikacji przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych.	➤ Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży (przemoc, narkomania, alkoholizm), ➤ Wzrost liczny rodzin dysfunkcyjnych, ➤ System wychowawczy, który większość działań składa na szkołę i Kościół, ➤ System wychowania bezstresowego, bez zasad i wymagań, ➤ Destrukcyjna rola mediów, ➤ Zachwianie relacji rodzic – dziecko, ➤ Konsumpcyjny styl życia, ➤ Zanik więzi i tradycji rodzinnych, ➤ Zanik pozytywnych wzorców i godnych naśladowania autorytetów, ➤ Wzrost kosztów utrzymania rodziny, ➤ Kryzys ekonomiczny, ➤ Zwiększenie dystansu pomiędzy biednymi a bogatymi, ➤ Emigracja zarobkowa, ➤ Starzenie się społeczeństwa, ➤ Szerzenie się ubóstwa kulturowego, ➤ Wysoka cena szkoleń specjalistycznych.

II. Postanowienie ogólne

1. Koordynator Programu

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2017 jest Kierownik Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych.

2. Czas realizacji Programu

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny została zaplanowana na lata 2015- 2017. Jest to dokument otwarty, może podlegać okresowej weryfikacji, modyfikacji i uzupełnieniu.

3. Adresaci Programu

Rodziny wychowujące dzieci, zamieszkałe na terenie Gminy Ustrzyki Dolne dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, oraz rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

4. Cele, działania

4.1. Cel główny:

***Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-
– wychowawczych oraz tworzenie sprzyjających warunków dla jej
prawidłowego funkcjonowania.***

4.2. Cele szczegółowe:

1. diagnozowanie i analiza przyczyn kryzysów rodzinnych poprzez pracę socjalną i badania specjalistyczne,
2. zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez pomoc finansową i rzeczową,
3. pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemów związanych z nieprawidłowym funkcjonowaniem poprzez wzmacnianie roli i funkcji rodziny,

4. rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny poprzez zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia,
5. pomoc w integracji rodziny poprzez niwelowanie barier uniemożliwiających prawidłowe relacje między członkami rodziny oraz rozwiązywanie sytuacji konfliktowych w rodzinach,
6. przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin poprzez aktywne angażowanie ich w działania ukierunkowane na poprawę swojej sytuacji bytowej,
7. dążenie do reintegracji rodziny poprzez poprawę sytuacji rodzinnej umożliwiającej powrót dziecka do rodziny naturalnej i do aktywnego uczestnictwa w życiu danego środowiska społecznego,
8. wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny,
9. wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym,
10. opieka na dziećmi z rodzin niewydolnych wychowawczo,
11. poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży oraz zapobieganie uzależnieniom.

4.3. Działania

Wspieranie rodziny jest niezwykle angażującym procesem i wymaga podejścia interdyscyplinarnego, gdyż dotyczy wszystkich obszarów funkcjonowania rodziny. Obejmuje ono działania zorientowane na zabezpieczenie potrzeb członków rodziny, budowanie prawidłowych relacji i więzi między nimi, tworzenie pozytywnego środowiska wychowawczego dla dzieci, zapobieganie patologiom, podejmowanie interwencji w sytuacjach kryzysowych i działań naprawczych w rodzinie.

4.3.1. Działania dotyczące celu 1

Diagnozowanie i analiza przyczyn kryzysów rodzinnych poprzez pracę socjalną i badania specjalistyczne:

1. wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
2. praca socjalna polegająca na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, deficytów osobowościowych członków rodziny, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym,

3. konsultacji ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny.

4.3.2. Działania dotyczące celu 2

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:

1. objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych i gimnazjów na terenie placówek oświatowych,
2. monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówką służby zdrowia na terenie gminy,
3. zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej potrzebującym rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej między innymi poprzez przyznawanie zasiłków oraz wsparcie w postaci artykułów żywnościowych pochodzących z Banku Żywności w ramach programu PEAD „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej”.

4.3.3. Działania dotyczące celu 3

Pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemów związanych z nieprawidłowym funkcjonowaniem poprzez wzmacnianie roli i funkcji rodziny:

1. promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodziców w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. przez pracowników Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i placówek oświatowych;
2. organizowanie dla rodzin spotkań, zwanych „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji;

4.3.4. Działania dotyczące celu 4

Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny poprzez zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia:

1. zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności dostępu do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego),

2. umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę, polegającej na:

- a) opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- b) udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- c) udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- d) udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- e) udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- f) wspieraniu aktywności społecznej rodzin,
- g) motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- h) udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- i) motywowaniu do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych.

4.3.5. Działania dotyczące celu 5

Pomoc w integracji rodziny poprzez niwelowanie barier uniemożliwiających prawidłowe relacje między członkami rodziny oraz rozwiązywanie sytuacji konfliktowych

w rodzinach:

- 1. zapewnienie członkom rodziny możliwości korzystania z pomocy specjalistów, terapii w różnorodnych zakresach dysfunkcji (terapię indywidualne, grupowe).

4.3.6. Działania dotyczące celu 6

Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin poprzez aktywne angażowanie ich w działania ukierunkowane na poprawę swojej sytuacji bytowej:

1. motywowanie członków rodziny do podjęcia działań na rzecz ograniczenia, bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień- współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podjęcie terapii dla sprawców przemocy – współpraca z policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, itp.
2. angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach, warsztatach kształtujących umiejętności planowania swojej przyszłości zawodowej i osobistej oraz motywujących do podjęcia pracy, w oparciu o własne zasoby,
3. aktywizacja zawodowa rodzin dotkniętych długotrwałym bezrobociem.

4.3.7. Działania dotyczące celu 7

Dążenie do reintegracji rodziny poprzez poprawę sytuacji rodzinnej umożliwiającej powrót dziecka do rodziny naturalnej i do aktywnego uczestnictwa w życiu danego środowiska społecznego:

1. świadczenie pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wychowywaniu i opiece nad dziećmi w przezwyciężeniu problemów życiowych stanowiących przyczynę umieszczenia dziecka poza rodziną,
2. współpraca z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym w tym w szczególności z pomocą społeczną, szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądami, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym.

4.3.8. Działania dotyczące celu 8

Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny:

1. prowadzenie kampanii medialnych (ulotki, plakaty, artykuły prasowe) na rzecz umacniania rodziny i przeciwdziałania powstawania dysfunkcji,
2. zapewnienie opieki nad dziećmi rodziców pracujących,
3. tworzenie i współfinansowanie placówek wsparcia dziennego takich jak: kluby, świetlice dla dzieci,

4.3.9. Działania dotyczące celu 9

Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym:

1. wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów uzdolnionych,
2. wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych poprzez stworzenie usług i ulg wspierających ich proces edukacyjny,
3. wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży, w tym udział placówek oświatowych w projektach,
4. realizowanie przez szkołę programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczy przeciwdziałających patologiom społecznym,
5. organizowanie poradnictwa i konsultacji dla rodziców ze specjalistami,

4.3.10. Działania dotyczące celu 10

Opieka nad dziećmi z rodzin niewydolnych wychowawczo:

1. podejmowanie działań w celu zapewnienia nadzoru kuratora nad nieletnimi pozbawionymi dostatecznej opieki ze strony rodziców,
2. współdziałanie podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny celem przepływu informacji i podjęcie stosownych działań,
3. prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie dotkniętej sytuacją kryzysową.

4.3.11. Działania dotyczące celu 11

Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży oraz zapobieganie uzależnieniom:

1. realizacja programów dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem adresowanych do dzieci,
2. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży,
3. promocja pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizowanie w szkole zajęć,

impres, spotkań ukierunkowanych na wspieranie i prawidłowy rozwój i postawę społeczną młodego człowieka,

4. ustawiczne szkolenie nauczycieli w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.

5. monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży.

5. Wskaźniki realizacji Programu

Wskaźnikami osiągnięcia zamierzonych celów szczegółowych będzie analiza następujących danych:

- Liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych objętych wsparciem asystenta rodzin;
- Liczba rodzin korzystających ze wsparcia specjalistycznego oraz z porad i konsultacji;
- Liczba wizyt w środowisku rodzinnym oraz liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych;
- Liczba dzieci i rodzin objętych monitoringiem;
- Liczba spotkań członków rodziny z przedstawicielami poszczególnych instytucji np. z pedagogiem szkolnym, posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, innych spotkań;
- Liczba odbytych szkoleń, kursów, warsztatów;
- Liczba spotkań, prelekcji;
- Liczba dzieci, które skorzystały z wypoczynku;
- Liczba dzieci korzystających z posiłków w szkole oraz z pomocy finansowej i rzeczowej;
- Liczba osób, które wzięły udział w aktywizacji zawodowej
- Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych formach pieczy zastępczej;
- Liczba dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych;
- Liczba osób uczestniczących w projektach socjalnych realizowanych na rzecz dziecka i rodziny;
- Liczba osób uczestniczących w spotkaniach grup wsparcia lub grup samopomocowych;
- Liczba rodzin, które osiągnęły poprawę w funkcjonowaniu, w tym ilość rodzin.

6. Zakładane rezultaty realizacji Programu

- Realizacja niniejszego programu pozwoli na:
- poprawę i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
 - wzmocnienie roli i funkcji rodziny biologicznej,
 - wzrost umiejętności opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach
 - wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
 - ograniczenie szerzenia się patologii,
 - zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży,
 - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin,
 - ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji,
 - ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej.

7. Instytucje zaangażowane w realizację Programu

1. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych,
2. Urząd Miasta i Gminy Ustrzyki Dolne,
3. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
4. Placówki oświatowe z terenu Gminy Ustrzyki Dolne,
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ustrzykach Dolnych,
6. Instytucje i organizacje prowadzące działania na rzecz dziecka i rodziny,
7. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ustrzykach Dolnych
8. Komenda Powiatowa Policji w Ustrzykach Dolnych.

III. Postanowienia końcowe

1. Źródła finansowania Programu:

Finansowanie Programu odbywać się będzie na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ze środków:

1. pozyskiwanych z budżetu gminy;
2. pozyskiwanych z budżetu państwa;
3. pozyskiwanych z funduszy UE;
4. innych źródeł zewnętrznych.

2. Monitoring i ewaluacja

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych

i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Monitoring Programu odbywać się będzie poprzez: pozyskiwanie informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań. Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku burmistrz Ustrzyk Dolnych składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją. Koordynacją w zakresie realizacji Programu zajmuje się Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej.

IV. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ustrzyki Dolne zakłada tworzenie sprzyjających warunków do poprawy życia rodzin i dzieci. W tym celu niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystywaniu też własnej aktywności i potencjału jaki posiada. Ważnym elementem w osiągnięciu zamierzonych celów w realizacji Programu jest aktywne włączenie się wszystkich instytucji, placówek i organizacji, które swoimi działaniami będą wspierać dzieci i rodziny, spodziewanym efektem ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej oraz zminimalizowanie negatywnych zachowań.

